

Danyýel Kitaby — Ýüz Elli Bäşinji San

*Danyýeliň Soňky Ylhamynyň Açylmagy: Paýhasly Päkligi Saklan
Gyzdyralaryň Ugurdaş Syýahaty*

Jeff Pippenger

2024-03-24

Biz Danyýeli Hudaýyň ahyrzaman äht halkynyň nyşany hökmünde kesgitlemek arkaly Danyýeliň soňky görnüşi baradaky seljermämize başladyk we Belteşazaryň wekiliçilik edýän şol ahyrzaman halkynyň pygamberlik aýratynlyklaryny kesgitlemäge başlamak üçin birinji aýaty soňky bap bilen baglanyşykda ulandyk. Hudaýyň ahyrzaman äht halky birinji perişdäniň hereketindäki Milleritleri hem-de üçünji perişdäniň hereketindäki ýüz kyrk dört müňi aňladýar. Milleritler on gyzyň tynsalyny ýerine ýetirdiler, we şol tynsal ahyrzamanlarda harpma-harp gaýtalanýar.

“Meni köplenç on gyzyň tynsalyna salgylanýarlar; olaryň bäşi paýhasly, bäşi bolsa akylsyzdy. Bu tynsal iň ownuk jikme-jikligine çenli amala aşyryldy we amala aşar, çünki onuň hut şu wagt üçin aýratyn ulanylyşy bar, hem-de üçünji perişdäniň habary ýaly, ol amala aşyryldy we zamananyň ahyryna çenli häzirki hakykat bolmagynda dowam eder.” Review and Herald, August 19, 1890.

Ahyrky günleriň iki hereketiniň tejribesi Adventizmiň tejribesidir.

Matta 25-däki on gyzyň tynsaly hem Adventist halkynyň başdan geçirişini şekillendirýär. Uly Göreş, 393.

Millerçiler birinji perişdäniň hereketini wekilçilik edýärdiler, olaryň tejribesi bolsa Filadelfiýa ýygnaýy tarapyndan hem wekilçilik edilýärdi. 1856-njy ýylda Filadelfiýaly Millerçi hereketi Laodikiýa hereketine geçdi, 1863-nji ýylyň pitnesinde bolsa ol has-da Laodikiýaly Ýedinji gün adventistleri ýygnaýyga öwürüldi.

Ýüz kyrk dört müň üçünji perişdäniň hereketini aňladýar, olaryň başdan geçirişi hem Filadelfiýa ýygnaýy arkaly şekillendirilipdi. 1989-njy ýylda Daniel kitaby Laodikiýaly Ýedinji-gün Adventist ýygnaýyga açyldy, 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda bolsa Laodikiýaly Adventist hereketi başlandy, we 2023-nji ýylyň iýul aýynda Filadelfiýaly herekete gaýdyş geçişi gelip ýetdi.

Belteşassar, ýa-da Daniel, Millerçileriň Filadelfiýa hereketini “harpma-harp” gaýtalaýan ahyrky günleriň Filadelfiýa hereketini aňladýar. Soňky görnüşiň birinji aýaty şol ahyrky günleriň halkyny aňladýar, we soňky görnüşiň iň soňky şaýatlygy şol soňky görnüşiň ilkinji şaýatlygy bilen ylalaşmalydyr. Daniel kitabyň on ikinji babyndaky päkleniş prosesi bilimiň artmagyny we sonuň netijesinde emele gelýän iki topary kesgitleýär. Belteşassar ahyrky günleriň paýhaslylarynyň iň doly şekillendirmesidir. Daniel kitabyň on ikinji babynda, Millerçiler hereketi üçin daýanç bolan we üçünji perişdäniň hereketinde gaýtalanmalydyr diýlip görkezilýän azyndan baş pygamberlik hakykaty bar.

Birinjisi, iki topar ybadat edijini emele getirýän päkleniş işidir, şeýlelikde ol on gyz baradaky timsaly hem başlangyç, hem-de ahyrky hereketlerde ýerine ýetirýär.

Emma sen, eý Danyýel, bu sözleri ýap we kitaby ahyrzamanyň wagtyňa çenli möhürle; köpler o ýana-bu ýana ylgarlar, bilim artar.... Ol şeýle diýdi: Git öz ýoluňa, Danyýel; çünki bu sözler ahyrzamanyň wagtyňa çenli ýapykdyr we möhürlenendir. Köp adamlar päklenerler, ak edilerler we synalarlar; emma erbetler erbetlik ederler; erbetleriň hiç biri düşünmez, ýöne paýhaslylar düşünerler. Danyýel 12:4, 9, 10.

Paýhaslylar bilen erbetleriň (akmaklaryň) arasyndaky tapawut, ahyrzamanyň wagtynda açylýan bilimiň artmagyny olaryň düşünmegine (akyl taýdan bölüp-boluşine) esaslanýar; bu ýa 1798-nji ýylda Milleritler üçin, ýa-da 1989-njy ýylda ýüz kyrk dört mün üçin boldy. Hudaýyň halkyndan Adventizmiň on gyzyň timsalynyň tejribesi bolandygyny bilmek talap edilýär, çünki şol düşünjesiz olar soňky nesil üçin “ahyrazamanyň wagtynyň” haçan ýetendigine, ýa-da şonda haýsy habaryň möhürsizlenendigine düşünmäge ymtymazlar. Adventist tejribesiniň hakykatyň kem-kemden ösüşine esaslanýan, üç ädimli synag prosesi bolup, “ýaşayş-ýa ölüm” netijesine alyp barýandygyna düşünilmezden, her bir Ýedinji Gün Adventistiniň beýik çagyryşyny tanamak mümkin däl. Belteşazar “päklenip, agardylyp, synalyp görülen” diýlip görkezilen päkleniş prosesinden geçendigini bilýän bir halky aňladýar. Hut şol üç ädimli päkleniş prosesi Mukaddes Ruhun işi hökmünde anyk görkezilýär.

Şeýle bolsa-da, size hakykaty aýdýaryn; meniň gitmegim siziň üçin peýdalydyr. Çünki men gitmesem, Teselli Beriji size gelmez; emma men gitsem, Ony size ibererin. Ol gelende, dünýäni günä, dogrulyk we höküm babatda ýazgarar: günä babatda, sebäbi olar maňa iman etmeýärler; dogrulyk babatda, sebäbi Men Atamyň ýanyna gidýäris, siz hem indi Meni görmersiňiz; höküm babatda bolsa, sebäbi bu dünýäniň hökümdary höküm edildi. Size aýtjak zatlarym heniz köpdür, emma siz olary häzir göterip bilersiňiz. Emma hakykat Ruhu gelende, Ol sizi ähli hakykata salar; çünki Ol Özünden sözlemez, eýsem näme eşitse, şony sözlär we geljek zatlary size mälum eder. Ýahýa 16:7–13.

Mukaddes Ruhun paýhasly gyzlary “ähli hakykata” gönükdirmekdäki işi, Onuň dünýäni günä, dogrulyk we höküm barada ýazgarmagyny talap edýär; bu bolsa Danyýel kitabyň on ikinji babynda ýa paýhasly, ýa-da akylsyz gyzy emele getirýän hut şol bir üç ädimdir. Isanyň Mukaddes Ruhun işi hökmünde kesgitlän habary Danyýel 12-de paýhasly bilen erbetiň arasyndaky tapawudy aýan edýän “ýagdyr”. Hudaýyň ahyrzaman halky öz nesli üçin bilimiň artmagyna düşünmelidir, we şol bilim olaryň Matta kitabyň ýigirmi başınjy babyndaky timsalda ýa akylsyz, ýa-da paýhasly gyzlardygyny ykrar etmegini öz içine alýar.

“Ýahýa bu zatlary mukaddes görnüşde gördi. Ol baş paýhasly gyz arkaly şekillendirilen jemagaty, çyralarynyň taýýar edilip, ýanyp durandygyny gördi-de, joşgun bilen şeýle diýdi: ‘Ine, mukaddesleriň sabry; ine, Hudaýyň buýruklaryny we Isanyň imanyny saklaýanlar şulardyr. Men asmanyň içinden maňa şeýle diýýän bir sesi eşitdim: Ýaz, mundan beýläk Rebde ölýän ölümler bagtlydyrlar: Hawa, Ruh diýýär, olar zähmetlerinden dynç alarlar; olaryň işleri hem olaryň yzyna eýerer.’”

Birinji we ikinji perişdeleriň habarlaryny eşidenleriň köpüsi Mesihe asmanyň bulutlarynda gelyänini görüp ýaşarys diýip pikir etdiler. Eger hakykata ynanýandyklaryny aýdýanlaryň hemmesi paýhasly gyzzlar ýaly öz borçlaryny ýerine ýetiren bolsadylar, bu habar şu wagta çenli her bir millete, tire-taýpa, dile we halka yglan edilipdi. Emma başisi paýhaslydy, başisi bolsa akylsyzdy. Hakykat on gyzyň üsti bilen yglan edilmelidi, ýöne olaryň diňe başisi özlerine gelen ýagtylykda ýören topara goşulmak üçin zerur taýýarlygy görüpdi. Üçünji perişdäniň habary zerurdy. Bu yglan edilmelidi. Birinji we ikinji perişdeleriň habarlary astynda Güýewi garşy almaga çykanlaryň köpüsi dünýä berilmeli bolan soňky synag habary bolan üçünji perişdäniň habaryny ret etdiler.

Vahiy 18-de görkezilen şol beýleki perişde öz habaryny ýetirende, şoňa meňzeş bir iş amala aşyrylar. Birinji, ikinji we üçünji perişdeleriň habarlary gaýtadan yglan edilmelidir. Ybadathana şeýle çagyryş berler: “Ondan çykyň, eý Meniň halkym, onuň günälerine şarik bolmazlygyňyz we onuň belalaryndan paý almazlygyňyz üçin”. “Uly Wawilon ýykyldy, ýykyldy; ol jynlaryň mesgenine, her bir haram ruha pena ýerine we her bir haram hem ýigrenji guşa kapasa öwrüldi. Çünki ähli halklar onuň zynhorlygynyň gazabynyň şerabyndan içdiler; ýeriň patyşalary onuň bilen zynhorlyk etdiler, ýeriň söwdagärleri bolsa onuň nepislikleriniň köplügi arkaly baýadylar.... Ondan çykyň, eý Meniň halkym, onuň günälerine şarik bolmazlygyňyz we onuň belalaryndan paý almazlygyňyz üçin; çünki onuň günäleri asmana çenli ýetdi, Hudaý bolsa onuň etmişlerini ýatlady” [Vahiy 18:2–5].

“Bu babyň her bir aýatyny alyň-da, ony üns bilen okaň, aýratyn-da soňky ikisini: ‘We sende çyranýň ýagtysynyň şöhesi mundan beýläk asla şöhle saçmaz; we geliniň we giýewiň sesi sende mundan beýläk asla eşidilmez: çünki seniň söwdagärleriň ýeriň beýik adamlarydy; çünki ähli milletler seniň jadygöýlügiň arkaly azdyryldy. We onda pygamberleriň, mukaddesleriň we ýer ýüzünde öldürilenleriň hemmesiniň gany tapyldy.’”

“On gyz hakyndaky tymsal Mesiheň Özi tarapyndan berildi, we ondaky her bir aýratynlyk ünsli öwrenilmelidir. Gapynyň ýapyljak wagty geler. Biz ýa paýhasly, ýa-da akmak gyzzlar hökmünde şekillendirilýäris. Häzir olaryň haýsysynyň paýhasly, haýsysynyň akmakdygyny saýgaryp bilmeris, muny aýtmaga-da ygtyýarymyz ýok. Hakykaty adalatsyzlykda saklaýanlar bar, we bular daşyndan paýhaslylara meňzeýär.” Manuscript Releases, 16-njy tom, 270.

Ýakyn wagtda güýje girjek ýekşenbe güni baradaky kanun wagtynda erkekleri we zenanlary Wawilondan çagyrmaga borçly bolan Adventistler hökmünde, biz “ýa paýhasly, ýa-da samsyk gyzzlar arkaly şekillendirilýäris.” Ýohanyň “çyralary taýýarlanylyp ýanyp duran baş paýhasly gyz arkaly şekillendirilen” diýip gören jemagaty, we onuň mundan başga-da “mukaddesleriň sabyryna” eýe bolanlar, hem-de “Hudaýyň buýruklaryny berjaý edip, Isanyň imanyny saklaýanlar” diýip kesgitlänlere, Hudaýyň buýruklaryny saklamaga, Isanyň imanyny amal etmäge we Matta ýigrimi başdäki tymsalda özüleriniň şol gyzzlar bolandygyny bilmäge borçly bolan ýüz kyrk dört müňdür. Olar diňe bir özüleriniň ýa paýhasly, ýa-da samsyk gyzzlar bolandygyna düşünmeli bolman, eýsem Danyýel arkaly “päklendirilmek, ak edilmek we synalmak” hökmünde şekillendirilen tejribäni hem gaýtalamalydyrlar.

Olar tagtyň öňünde, dört jandaryň we ýaşulularyň öňünde edil täze bir aýdym ýaly aýdym aýdýardylar; şol aýdymy ýer ýüzünden satyn alnyp gutarylan ýüz kyrk dört müňden başga hiç kim öwrenip bilmedi. Bular aýallar bilen haram bolmadyklar, çünki olar päk gyzlardyr. Bular Guzynyň nirä gitse, onuň yzyna düşýänlerdir. Bular Hudaýa we Guzuja ilkinji miweler bolmak üçin adamlaryň arasyndan satyn alnyp gutarylandyr. Olaryň agzyndan hile tapylmady, çünki olar Hudaýyň tagtynyň öňünde kemçiliksizdir. Ylham 14:3–5.

Danyýlyň on ikinji babynda şekillendirilen hakykatlaryň azyndan başsı bar; olar birinji perişdäniň Millerit hereketi bilen baglanyşykly hakykatlardyr we ýüz kyrk dört müňüň hereketi tarapyndan gaýtalanyp, has doly düşüniler. Şol hakykatlaryň biri on gyzyň timsaly bilen baglanyşykly üç başgançakly päkleniş işidir. William Milleriň pygamberlik wagty nukdaýnazaryndan düşünen ilkinji hakykaty Lewiler ýigrimi altydaky “ýedi wagt” bolup, şol hakykat Danyýyl 12-de görkezilýär, hem-de ol ýerde agzalaryň Millerit taryhynyň ilkinji hakykatydyr.

Emma sen, eý Danyýel, bu sözleri gizle we kitaby soňky wagta çenli möhürle: köpler o ýana-bu ýana giderler, bilim bolsa artar. Soňra men, Danyýel, seretdim, ine, derýanyň kenarynyň bu tarapynda biri, o tarapynda-da beýlekisi duran başga iki kişiniň bardygyny gördüm. Olaryň biri derýanyň suwlarynyň üstünde duran zygyr geýimli adama: “Bu geň-taňlyklaryň soňuna çenli näçe wagt bolar?” diýdi. Men derýanyň suwlarynyň üstünde duran zygyr geýimli adamy eşitdim; ol sag elini-de, çep elini-de göge galdyryp, baky ýaşayan Hudaýdan ant içip diýdi: “Bir wagt, wagtlar we ýarym wagt bolar; mukaddes halkyň güýjüni dargatmak tamamlananda, bu zatlaryň hemmesi tamam bolar.” Men eşitdim, emma düşünmedim. Şonda men: “Eý jenabym, bu zatlaryň soňy näme bolar?” diýdim. Ol bolsa: “Öz ýoluň bilen git, eý Danyýel, çünki bu sözler soňky wagta çenli ýapykdyr we möhürlenendir. Köpler päklener, ak ediler we synagdan geçiriler; emma erbetler erbetlik ederler. Erbetleriň hiç biri düşünmez, emma paýhaslylar düşüner” diýdi. Danyýel 12:4–10.

Bu parça, Daniýel kitabyň ahyrzamanyň wagtyna çenli möhürlenmegi bilen başlanýar, hem-de bu parça Daniýel kitabyň ahyrzamanyň wagtyna çenli möhürlenmegi bilen jemlenýär. Daniýeliň sözleriniň ilkinji we soňky möhürlenmeleriniň arasynda, “ebediýen Diridigiň” ant bilen tassyklanan şaýatlygy şeýle boldy: “munuň dowam etjek wagty bir wagt, wagtlar we ýarym wagt bolar; hem-de mukaddes halkyň güýjüni dargatmagy tamamlananda, bu zatlaryň hemmesi tamamlanylan bolar.”

Bu antly şahadatyny beren Şol, suwuň üstünde bolup, zygyr mata geýnen Şoldy. Daniel Hiddekel derýasynyň bir kenarynda bir perişdäni, beýleki kenarynda hem başga bir perişdäni gördi, şol perişdeleriň biri bir sorag berdi, suwuň üstündäki Şol hem oňa jogap berdi. Sorag: “Näçe wagt?” diýildi. Bu, Daniýel kitabyň sekizinji babyndaky on üçünji áyatda berlen soragyň ilkinji iki sözünüň hut özidir.

Soň men bir mukaddes kişiniň gepleýändigini eşitdim; başga bir mukaddes kişi bolsa, gepleýän şol mukaddes kişi şeýle diýdi: Gündelik gurbanlyk, weýran ediji günä baradaky, mukaddes jaý bilen goşuny ayak astyna salmak üçin berlen bu görnüş näçe wagta çenli dowam eder? Ol maňa diýdi: Iki müň üç ýüz gün; şondan soň mukaddes jaý tämizlener. Daniel 8:13, 14.

Şol birmeňzeş pygamberlik gurluşy iki gürründeşlikde hem duş gelýär, diňe sekizinji bapda Daniýel Hiddekel derýasynyň däl-de, Ulai derýasynyň ýanyndadyr. Sekizinji bapda bir perişde (mukaddes) “gürleýän şol belli mukaddese: näçe wagt?” diýip aýtdy. “Şol belli mukaddes” diýip terjime edilen ýewreý sözi “Palmoni” bolup, onuň manysy Ajaýyp Sanawçy ýa-da Syrlaryň Sanawçysydyr. Sekizinji bapda Isa (Ajaýyp Sanawçy) gürleýärdi, başga bir mukaddes bolsa Isadan (şol belli mukaddesden): “näçe wagt?” diýip sorady.

On ikinji bapda, suwuň üstünde durup duran Şahsa Hiddekel derýasynyň bir kenarynda bolan bir perişde tarapyndan: «näçe wagt?» diýip soralyr. Bu iki parçany hat üstüne hat hökmünde bilelikde göz önünde tutmak gerekdir. Sekizinji bapyň birinji soragy şudur: «mukaddes ýer bilen goşunyň aýak astyna salynmagyna degişli görnüş näçe wagt dowam eder, ol ilki butparazlyk, soň bolsa papalyk tarapyndan amala aşyrylýar?» On ikinji bapyň soragy bolsa şudur: «bu ajaýyp zatlaryň ahryna çenli näçe wagt bolar?» Soňra zygyr geýnen we suwuň üstünde duran, Ajaýyp Sanagçy bolan Palmoni tarapyndan kasam bilen şeýle jogap berilýär: «bir wagt, wagtlar we ýarym wagt bolar; mukaddes halkyň güýjüni dargatmagy tamamlanynda, bu zatlaryň hemmesi soňuna çykar.»

Ulai we Hiddekel derýalarynyň soraglary şudur: butparazlygyň, soňra bolsa papalygyň mukaddes ýeri we goşuny depelemek arkaly amala aşyrylan Hudaýyň halkynyň dargadylmagy baradaky görnüş näçe wagt dowam eder? Jogap şeýle: depelemek 1798-nji ýylda tamam bolýar; şol wagtda Palmoniniň Millerit ybadathanasyny galdyrmak işi başlanýar, soňra bolsa kyrk alty ýyldan soň, 1844-nji ýylda, mukaddes ýeriň tämizlenmeli wagty gelende, ol hem tamam bolýar.

On ikinji bapda Daniýel: «emma men düşünmedim» diýlen gürrüni eşitdi. Daniýel, Mesihe ýüzlenip soramagy bilen görkezilişi ýaly, düşünmäge bolan islegini beýan etdi: «Eý Rebim, bu zatlaryň soňy näme bolar?» Onuň düşünmäge bolan isleginiň beýany, paýhasly gyzlaryň düşünmäge bolan islegini alamatlandyrýardy, sebäbi bütin bu gepleşik Daniýel kitabynyň ahyrzamana çenli möhürli boljakdygy baradaky iki salgynyň arasynda ýerleşdirilipdi. Daniýel 1798-nji ýylda möhri açylan hakykata düşünmek üçin William Millere berlen islegi alamatlandyrýardy, we oňa ilki bilen ykrar etmäge getirilen ilkinji hakykat mukaddes ýer bilen goşunyň depelenip basylmagy boldy; bu bolsa, «ýedi döwür» diýlip atlandyrylýan Lewiler kitabynyň ýigrimi altynjy babynda ýerine ýetirilşi ýaly, mukaddes halkyň güýjüniň dargadylyp saçylan döwründe ilki butparazlyk, soň bolsa papalyk tarapyndan amala aşyryldy.

Milleryň hakykaty bilmek islegi Danyýeliň islegi bilen şekillendirilýär, ýöne Milleryň düşünjesi doly däl. Danyýel Milleryň islegini, Belteşazar bolsa zadyň we görnüşiniň doly düşünjesine eýe bolanlary aňladýar. Danyýeliň on ikinji babynda Milleritleriň tejribesiniň bir bölegi bolan, ýüz kyrk dört münüň taryhynda özüne kybap gelýän meňzeş garşylygyny tapjak in bolmanda baş möhüm hakykat bar. Olardan biri, olaryň on gyz baradaky timsalyň, onuň üç basgançakly synag işi bilen birlikde, özlerinde ýerine ýetýändigini amala aşyryp düşünendikleridir; beýlekisi bolsa, olaryň Lewiler kitabynyň ýigrimi altynjy babyndaky “ýedi wagtyň” düýp daşy bolan esasyňa düşýändigleridir.

Bu barlagy indiki makalamyzda dowam etdireris.

“Şonda asman Patyşalygy çyraçlaryny alyp, ýigidi garşy almaga çykan on gyza meňzediler. Olaryň başi paýhasly, başi bolsa akylsyzdy. Akylsyzlary öz çyraçlaryny alyp, ýanlaryna ýag almadylar; emma paýhaslylary çyraçlary bilen bile gaplaryna ýag hem aldylar. Ýigit gijä galýarka, olaryň hemmesi ukulap, ýatdylar. Gijäniň ýarynda bolsa bir gykylyk boldy: Ine, ýigit gelýär; ony garşy almaga çykyň. Şonda şol gyzlaryň hemmesi turup, öz çyraçlaryny taýýarladylar. Akylsyzlar paýhaslylara: Ýagyňyzdan bize-de beriň; çünki çyraçlarymyz sönýär, diýdiler. Emma paýhaslylar şeýle jogap berdiler: Ýok, belki, bize-de, size-de ýetmez; ondan-da satýanlara baryp, özüňiz üçin satyn alyň. Olar satyn almaga giden wagtlary, ýigit geldi; taýýar bolanlar onuň bilen toýa girdiler, we gapy ýapyldy. Soňra beýleki gyzlar hem gelip: Eý, Reb, eý, Reb, bize aç, diýdiler. Emma ol jogap berip diýdi: Dogrusyny size aýdýaryn, men sizi tanaamok. Şonuň üçin oýa boluň; çünki Ynsan Oglunyň haýsy gün ýa haýsy sagat geljegini bilmersiňiz.”

“Biz häzir in howply bir döwürde ýaşaýarys, we biziň hiç birimiz Mesihiň gelşine taýýarlyk gözlemekde gijä galmaly däldiris. Hiç kim akylsyz gyzlaryň görelmesine eýermesin-de, häsiýet taýdan şol wagtda durup bilmek üçin taýýarlygy gazanmazdan ön, howply pursat gelýänçä garaşmagyň howpsuz boljakdygyny pikir etmesin. Myhmanlar çagyrylyp, barlagdan geçirilende, Mesihiň dogrulygyny gözlemek üçin örän giç bolar. Häzir Mesihiň dogrulygyny — sizi Guzynyň toý saçagyna girmäge laýyk etjek toý lybasyny — geýmegiň wagtydyr. Tysalda akylsyz gyzlar ýag dileýän, emma öz haýyslaryna görä ony alyp bilmeýän ýagdaýda görkezilýär. Bu, kyn pursatda durup biljek häsiýeti ösdürmek arkaly özüni taýýarlamadyk adamlaryň nyşanydyr. Bu, edil olaryň goňşularyna: “Maňa öz häsiýetiňizi beriň, ýogsam men heläk bolaryn” diýýänleri ýalydyr. Akyly bolanlar öz ýagyny akylsyz gyzlaryň öçüp barýan çyralaryna berip bilmediler. Häsiýet geçirilýän zat däldir. Ony satyn alyp-da, satyp-da bolmaýar; ony gazanmaly. Reb her bir adama synag döwrüniň sagatlarynyň dowamynda dogruçyl häsiýet gazanmak mümkinçiligini berendir; emma Ol bir ynsan serişdesiniň başgasyna öz başdan geçiren agyr tejribelerinden geçip, beýik Mugallymdan sapaklar öwrenip ösdürip ýetişdiren häsiýetini berip biljek ýoluny üpjün etmändir; çünki şeýle etmek bilen ol synag astynda sabyr görkezmegi, şeýle hem mümkin däl ýaly görüňän zatlary hem aýryp taşlap biljek derejede imany ulanmagy ýüze çykaryp biler. Söýginiň hoşboý ysyny başga birine geçirmek — başga birine mylaýymlygy, paýhasly ussatlygy we çydamlylygy bermek mümkin däldir. Bir ynsan ýüreginiň başga bir ýürege Hudaýa we adamzada bolan söýgini guýmagy mümkin däldir.”

“Ýöne her bir häsiýetiň her bir tarapy aýratyn synag arkaly aýan ediljek gün gelýär, ol hem bize ýakynlaşdy. Ahyryna çenli imana daýanyan, prinsiplerine wepaly galýanlar, synag möhletleriniň öňki sagatlarynda synagdan we kynçylykdan geçip, özlärini dogry görkezýänler we häsiýetlerini Mesihe meňzeş edip kemala getirenler bolar. Bu, Mesih bilen ýakyn tanyşlygy ösdürip ýetişdirenler bolar; olar Onuň paýhasy we merhemeti arkaly ylahy tebigata gatnaşýanlardyr. Emma hiç bir adam başga birine ýürekden berlen yhlasy hem-de aklyň asyly häsiýetlerini berip, onuň ýetmezçiliklerini ahlak güýji bilen dolduryp bilmez. Biz her birimiz adamlara Mesihe meňzeş görelde görkezmek arkaly biri-birimiz üçin köp zat edip bileris; şeýle etmek bilen, olara hökümde durup bilmekleri üçin onsuz ýaşap bilmejek adalat üçin Mesihe ýüz tutmaga täsir ýetireris. Adamlar häsiýet kemala getirmek meselesiniň möhümligine dogra bilen üns bermeli we öz häsiýetlerini ylahy nusga boýunça

şekillendirmelidirler.” The Youth Instructor, January 16, 1896.